

Happiness NRC, Thomas van Huut, 30 juli 2019

Robot-apotheker Amy geeft gratis advies over drugsgebruik

Happiness van Dries Verhoeven Met een levensechte robot die drugsvoorlichting geeft wil kunstenaar Dries Verhoeven de maakbaarheid van geluk bevragen. „Als het van de dokter komt is het betrouwbaar, als het van de dealer komt is het rotzooi – dat denken we, maar het is genuanceerder.”

o [Thomas van Huut](#)
[30 juli 2019](#)

Happiness van Dries Verhoeven. Foto Willem Popelier

Wie ketamine als drug gebruikt, kan de lucht om zich heen ervaren als een aangename warme deken. Een kleine dosis MDMA kan helpen om in een lange en misschien wat vermoeide relatie opnieuw dat tintelende gevoel van prille verliefdheid te ervaren.

Op kalme, zakelijke toon somt de mensachtige robot *Amy* de voordelen op van zo'n vijftien verschillende typen drugs. De mechanische apothekersassistent lijkt er zelf wel wat van te genieten, want afhankelijk van het middel dat ze beschrijft, is ze euforisch – ogen wagenwijd open –, loom als in een roes, of kauwt ze zachtjes met haar mechanische kaken – acht motortjes, verborgen achter de siliconen wangen, helpen daarbij.

Robot Amy speelt de hoofdrol in *Happiness* van Dries Verhoeven.

Foto Willem Popelier

Robot Amy speelt de hoofdrol, en is gelijk de enige acteur, in *Happiness*, de nieuwe installatie van beeldend kunstenaar en theatermaker Dries Verhoeven (43). Hij maakte naam met zijn grote, soms controversiële, werken in de publieke ruimte: eerder bouwde hij onder andere een ‘spookhuis’ op het Mercatorplein in Amsterdam, dat [ging over terrorisme en de politiek van angst](#) (*Phobiarama*, 2017), later opende hij op de Neude in Utrecht een bouwplaats voor een monument voor de gevallen Westerse hegemonie (*Sic transit gloria mundi*, 2018). *Happiness* is kleiner van schaal, een betonnen gebouwtje van een paar vierkante meter, maar minstens zo complex. Alle inspanningen zijn gegaan naar de geavanceerde *humanoid*, de mensachtige robot Amy waaraan Verhoeven anderhalf jaar heeft gewerkt in zijn studio in Almere en bij de fabrikant in Berlijn.

„Ik zie steeds meer zelf-medicatie op de dansvloer, en roesmiddelen in het ziekenhuis”

Groezelig openbaar toilet

Het betonnen gebouw waar Amy in staat houdt het midden tussen een apothekersgebouwtje (het witte neonlichtkruis aan de gevel) en een groezelig openbaar toilet. Dat is bewust, zegt Verhoeven terwijl hij rondloopt door zijn studio in Almere, anderhalve week voor de première van *Happiness* op Theaterfestival Boulevard in Den Bosch.

Met die ambigue uitstraling wil hij de scheidslijn vervagen tussen de middelen die op de dansvloer gebruikt worden en de middelen die in het ziekenhuis voorgeschreven worden. „We denken dat het als het in een kartonnen doosje van de dokter komt betrouwbaar is, en als het in een plastic zakje van de dealer komt rotzooi is – maar dat ligt een stuk genuanceerder. Ik ken veel mensen die op een heel bewuste manier illegale drugs gebruiken, en tegelijkertijd zie je dat in de VS, maar ook hier in Nederland, een recordaantal mensen verslaafd raakt aan de zware pijnstiller oxycodon, waaraan in ieder geval in de VS duizenden mensen per jaar overlijden.” Eerder deze week berichtte *NRC* dat klinieken het aantal verslaafden aan pijnstillers [in zes jaar tijd zagen verdrievoudigen](#).

Verhoeven: „Ik zie steeds meer zelf-medicatie op de dansvloer, en roesmiddelen in het ziekenhuis.”

Inschrijven

Wie straks het betonnen huisje inloopt krijgt gratis consult. Bang dat hij mensen aanzet tot drugsgebruik is Verhoeven niet. „Ik heb niet zo de behoefte het goede voorbeeld te geven. Ik toon liever wat er nu al lang op het darkweb gebeurt, wat er gezegd wordt achter de deur van de huisarts of op het toilet van de technoclub. Ik denk dat het praten over dit soort middelen wel wat daglicht kan gebruiken.”

Met zijn robotische apothekersassistent annex dealer wil Verhoeven je laten nadenken over de maakbaarheid van geluk. „Wat zit er in de mens dat we dit soort middelen willen gebruiken?”

De criminalisering van drugs heeft meer kwaad dan goed gedaan, vindt Verhoeven. „Er ligt nu xtc-afval in de tuinen van mensen die daar niet voor hebben gekozen, in Zuid-Amerika sterven onschuldige mensen door de *war on drugs*, terwijl de behoefte in het Westen alleen maar toeneemt. Door een verbod blijken mensen niet minder te gebruiken, ze doen het hooguit meer stiekem. Misschien kunnen we beter nadenken over de behoefte áchter die vraag, dan dat we doemscenario's blijven verspreiden. Alcohol is nog steeds een van de gevaarlijkste middelen, terwijl de politiek hysterisch doet over paddo's.”

Tegelijkertijd ziet Verhoeven dat we het moeilijk vinden om te praten over psychoactieve medicijnen. „Een heup vervangen, of de hartklep van een varken in ons lichaam plaatsen vinden we geen probleem, maar gebruik van antidepressiva gaat vaak gepaard met schaamte. Het wordt algauw gezien als persoonlijk falen.”

Aanvankelijk zou Amy over haar mechanische lichaam nog een witte doktersjas dragen, maar die blijft in de definitieve versie van *Happiness* uit. „Tijdens het testen kwam ik erachter hoe mooi de robot is: de motortjes, draadjes, schroefjes en bedrading, wat je ziet kunnen ook de aderen en het zenuwstelsel van de robot zijn. Amy's woorden hebben een verleidelijk effect: met deze middelen kun je aan je eigen geluk sleutelen. Maar door haar

mechanische uiterlijk wordt ze ambivalent: als je dit doet, als je jezelf op zo'n manier probeert af te stellen, dan moet je accepteren dat je zelf ook een machine bent.”

Happiness van Dries Verhoeven, 1/8 t/m 11/8 Theaterfestival Boulevard Den Bosch, 29/8 t/m 20/10 NDSM-werf Amsterdam, 30/10 t/m 3/11 Spring in Autumn Utrecht/Impakt Festival, 6/11 t/m 10/11 Le Guess Who, Utrecht.

Inl: Driesverhoeven.com